

بررسی کارآیی کربن حاصل از پوسته در حذف فلوراید از محیط‌های آبی

مریم خدادادی^۱، امیر حسین محوی^۲، حسین وزینی^۳، رسول خسروی^۱، حدیقه دری^۱، محمد حسین ساقی*

۱. مرکز تحقیقات عوامل اجتماعی موثر بر سلامت، گروه مهندسی بهداشت محیط دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، خراسان جنوبی، بیرجند، ایران

۲. گروه مهندسی بهداشت محیط، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی تهران، تهران، ایران

۳. گروه پرستاری، دانشکده علوم پایه، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان، همدان، ایران

۴. گروه مهندسی بهداشت محیط دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۹۳/۱۱/۲۵؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۴/۲/۳۰

چکیده

زمینه و هدف: فلوراید و ترکیبات آن به شکل گستردۀ ای در صنایع مورد استفاده قرار می‌گیرد که از طریق پساب به محیط زیست منتشر می‌شود. هدف از این تحقیق بررسی کارآیی استفاده از جاذب‌های ارزان قیمت در حذف فلوراید از محیط‌های آبی حاوی فلوراید می‌باشد.

روش کار: پودر حاصل از پوسته را در داخل بوته چینی به درون کوره انتقال داده و به مدت ۲ ساعت در دمای ۵۰۰، ۶۰۰ و ۷۰۰ درجه سانتی گراد سوزانده می‌شود. اثر متغیرهای pH، دمای سوزاندن جاذب، سرعت هم زدن، غلظت اولیه فلوئور، مدت زمان تماس و دوز جاذب مورد بررسی قرار گرفت. اندازه گیری غلظت اولیه فلوئور و غلظت باقیمانده بر اساس استاندارد متد و با کمک دستگاه اسپکتروفوتومتری انجام گرفت و در نهایت تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از نرم افزار EXCEL صورت گرفت.

یافته‌ها: نتایج حاصل از این آزمایشات نشان داد که سوزاندن جاذب‌ها (زغال پوسته) در دمای ۵۰۰ درجه سانتی گراد، تنظیم pH محلول در محدوده خنثی (pH=۷) و دوز جاذب ۲ g/L برای جاذب بادام و دوز جاذب ۲ گرم در لیتر برای جاذب پسته، زمان تماس ۴۰ دقیقه برای جاذب، غلظت اولیه فلوراید ۵ ppm راندمان حذفی به میزان ۸۰–۹۰ درصد را دارا می‌باشد.

نتیجه‌گیری: بر مبنای نتایج حاصل از این مطالعه می‌توان اظهار نمود که زغال پوسته و بادام یک روش کارآمد و با راندمان نسبتاً بالا برای حذف فلوراید از محیط‌های آبی است.

کلمات کلیدی: زغال پوسته، فلوراید، محیط‌های آبی، جذب

مقدمه

باشد که از منابع طبیعی و مصنوعی از قبیل تخلیه پساب انواع

صنایع همانند شیشه سازی منشا می‌گیرد.^۱ فلوراید یک عنصر

* گروه مهندسی بهداشت محیط دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی، تهران، ایران

ایمیل: saghi9@gmail.com - شماره تماس: ۰۹۱۵-۳۲۰۸۰۸۳

و بلوچستان (زابل و زاهدان)^{۱۰}. با توجه به اثرات بهداشتی نامطلوب ناشی از ازدیاد فلورئور در آب، به خصوص آبهای زیرزمینی و با توجه به اینکه اکثر شهرهای کشور از آب زیرزمینی استفاده می‌کنند لازم است جهت حذف فلورئور اضافی از آب تمهیداتی بکار رود^{۱۴}. امروزه از روش‌های مختلف از جمله فرایند جذب سطحی^{۱۵} رسوب دهی شیمیایی^{۱۶} تبادل یون^{۱۷} الکترودیالیز^{۱۸} اسمز معکوس^{۱۹} نانوفیلتراسیون^{۲۰} بیوجذب^{۲۱} جذب سطحی با آلومینیوم فعال و اکسید منگنز با پوشش آلومین^{۲۲} و علاوه بر آن از انواع مختلفی مواد منعقد کننده مانند آلوم، سولفات فریک، سولفات فرو، کلرید فریک، پلیمرهای آلی آنیونی، کاتیونی وغیر یونی جهت حذف آلایینده‌های آلی ومعدنی استفاده می‌شود^۳. اما بسیاری از این روشها به دلیل گرانی و پیچیدگی قابلیت کاربرد در کشورهای در حال توسعه را ندارند^{۲۳} و به دلیل هزینه بالای کربن فعال امروزه استفاده از سایر جاذب‌ها مورد توجه قرار گرفته است^{۲۴}. به همین خاطر طی دهه گذشته محققان، بسیاری از جاذبهای ارزان قیمت و متنوع را به جای کربن فعال تجاری برای حذف فلزات سنگین بررسی کرده اند که از جمله این مواد می‌توان به باگاس^۹ زغال پوسته گردو^{۱۱} پودر آجر^{۲۵} زغال استخوان^{۲۶} و خاک^{۲۷} اشاره نمود. بررسی تاثیر آلومینیوم فعال بر غلظت فلوراید موجود در آب و تعیین ایزووترم ها و سنتیک جذب که در سال ۱۳۸۸ توسط نوروزی انجام شد^۸. نتایج پژوهش صمدی و همکاران در سال ۱۳۸۸ که بررسی کارایی پلی آلمونیوم کلراید (PACL) به عنوان یک نوع منعقد کننده جدید در حذف یون فلوراید از محیط‌های آبی بود نشان داده که کارایی حذف فلوراید در pH خشی به مراتب بالاتر از pH‌های اسیدی و قلیایی می‌باشد^۳. در تحقیقی یانگ کو و همکاران بر روی حذف فلوراید با استفاده از آلومینیوم فعال انجام دادند، مشخص گردید که بیشترین کارایی حذف در pH=5-7 به دست آمده است همچنین با افزایش غلظت یون فلوراید کارایی حذف کاهش می‌یابد زیرا تعداد مکانهای فعال

طبیعی در میان مواد معدنی، رسوبات رئو شیمیایی و سیستم‌های طبیعی آب است که از طریق آب آشامیدنی یا تغذیه از گیاهان وارد زنجیره غذایی می‌شود^۲ و در موقعی که مقدار آن در آب کم می‌باشد باید بطور مصنوعی به آب اضافه گردد^۳. وجود فلوراید در آب برای جلوگیری از پوسیدگی دندان ضروری می‌باشد^۴ ولی چنانچه مقدار آن بیش از حد مطلوب باشد باعث فلوروزیس دندانی^۵ و فلوروزیس اسکلتی می‌شود^۶. فلوروزیس موجب ضعیف شدن ساختار دندان و اسکلت شده و رشد را دچار رکود می‌سازد و در موارد شدیدتر باعث پارالیز و مرگ می‌شود^۷. تحقیقات زیادی در طول سال‌های اخیر ثابت کرده اند که اثرات طولانی مدت مواجهه با فلوراید و تجمع آن نه فقط باعث خطرات اسکلتی و دندانی برای انسان می‌گردد بلکه می‌تواند موجب تغییر ساختار DNA و از بین رفتن قوه اختیار شود^۸. سازمان بهداشت جهانی حد مجاز فلوراید در آب را ۱/۵ - ۰/۷۵ میلی گرم در لیتر اعلام کرده است^۹. به لحاظ سمیت فلوراید و خطر در اضافی آن فلوروزنی آبهای آشامیدنی در برخی از کشورها متوقف شده است^{۱۰}، غلظت بیش از حد مجاز فلوراید در آبها زیرزمینی بیش از ۲۰ کشور توسعه یافته از جمله ایران در تحقیقات برخی پژوهشگران گزارش شده است^{۱۱}. سایر اثرات مواجهه با فلوراید مازاد از طریق آب آشامیدنی شامل که دار شدن دندان‌ها، آسیب به غدد درون ریز، تیروئید، کبد، نرم شدن استخوان‌ها، استخوانی شدن تاندون‌ها و رباط‌ها و کاهش فضای داخلی بین مهره‌های ستون فقرات و مخصوصاً اولین مهره گردن است^{۱۲}، این عوارض در مناطق گرمسیری که مردم مقادیر زیادی آب مصرف می‌کنند و غلظت فلوراید در اثر تغییر افزایش می‌یابد، تشید می‌گردد^{۱۳}. در ایران نیز در برخی مناطق غلظت فلورئور موجود در آب آشامیدنی بیش از حد مجاز است، از جمله در استان هرمزگان (بندرعباس، بندرلنگه و قشم) در استان یزد (ارdekان)، همدان، تهران، کرمان (شهر بابک) استان خراسان، اصفهان، بوشهر، سمنان و سیستان

بررسی کارآیی کربن حاصل از پوسته در حذف فلوراید از محیط‌های آبی

در ابتدای کار پی اچ تخلیه نقطه صفر (pHzpc) جاذب تعیین می گردد تا بار جاذب در pH های مختلف محیط تعیین گردد برای تعیین ساختار و مرفو لوژی سطح جاذب از آزمایش تصویر برداری میکروسکوب الکترونی (SEM) و برای تعیین سطح ویژه جاذب از آزمایش BET و برای تعیین گروههای عاملی موجود بر روی سطح جاذب از آزمایش طیف سنجی مادون قرمز (FTIR) استفاده گردید.

روش آزمایش

برای تهیه غلظت های مختلف فلوراید $1/5$ ، $3/5$ ، 5 ، 7 و 10 میلی گرم در لیتر استفاده از محلول استوک فلوراید سدیم 100 میلی گرم در لیتر استفاده شد و سپس غلظت های مورد نظر با استفاده از محلول استوک تهیه شد. برای انجام آزمایش ها ابتدا مقدار 50 cc نمونه با غلظت مشخص توسط استوانه مدرج برداشته و داخل اrlen ریخته شد در صورت نیاز به تنظیم pH، با استفاده از HCl و NaOH یک نرمال، pH تنظیم شد، سپس مقدار مشخصی از جاذب وزن شده و به نمونه داخل اrlen اضافه می گردد و بالافاصله بر روی شیکر گذاشته و دور هم زدن ($300-400$ دقیقه) تنظیم گردید. مدت زمان تماس در راکتور 40 ، 50 ، 60 ، 80 ، 100 ، 120 ، 150 ، 200 ، 300 ، 400 دقیقه در نظر گرفته شد و پس از آن محلول را با کاغذ صافی و اتمن $4/5$ میکرون صاف کرده نمونه صاف شده جهت سنجش مقدار فلوراید مورد استفاده قرار گرفت. مهمترین متغیرهای مورد بررسی در این آزمایش pH اولیه با دامنه 9 ، 10 ، 11 ، 12 و 13 ، $1/5$ ، $2/5$ ، $3/5$ ، 5 ، 7 ، 10 mg/L و درجه دمای سوزاندن کوره در 3 دمای مختلف $(500, 600, 700)$ سانتی گراد)، غلظت جاذب (5 g/L) و سرعت هم زدن ($300, 400, 500$ دور بر دقیقه) خواهد بود. برای اطمینان از تکرار نتایج هر مرحله از آزمایش دوبار تکرار و میانگین نتایج گزارش گردید. اندازه گیری غلظت اولیه فلوراید و غلظت باقیمانده آن ب اساس دوش D-4500F استاندارد متبذل

جذب در سطح جاذب برای جذب یون فلوراید کاهش می یابد.^{۲۸} بولین تانگ و همکاران در سال ۲۰۰۹ قابلیت آلومینی ای بازده فلوراید را مورد مطالعه قرار دادند و به این نتیجه رسیدند که pH قلیایی بازده فرایند جذب را بهبود می بخشد و بیش از ۶۵ درصد حذف فلوراید در pH بالای ۷ بدست آمد.^{۲۹} سایرام و همکاران (۲۰۰۹) حذف فلوراید از آب آشامیدنی را با استفاده از کمپوزیت کیتوزان - اکسید منیزیم بررسی کردند. این کمپوزیت جدید قابلیتهای برتری نسبت به اکسید منگنز مجزا در حذف فلوراید داشته و عملکرد آن تحت تاثیر pH نبود.^{۳۰} هدف از این مطالعه تعیین راندمان حذف فلوراید از محیط های آبی به وسیله زغال پوسته می باشد.

مواد و روش‌ها

این پژوهش یک مطالعه توصیفی تحلیلی بصورت تجربی است که اطلاعات مورد نیاز با استفاده از انجام آزمایشات در یک راکتور ناپیوسته با اعمال متغیرهای مورد بررسی بر روی فرایند جذب فلوراید با استفاده از زغال پوست پسته به دست آمد. نمونه های مورد نیاز در این تحقیق به صورت سنتیک تهیه شد.

آماده سازی جاذب و تعیین مشخصات آن

در ابتدا پوست پسته از مناطق اطراف شهرستان بیرجند
جمع آوری و خشک گردید و توسط آب مقطر دوبار تقطیر
شده چندین مرتبه شستشو و آبکشی شدند تا آلوگی های روی
آن حذف گردد. سپس داخل آون در درجه حرارت ۱۰۰ درجه
سانتی گراد به مدت ۲۴ ساعت قرار داده شد تا رطوبت آن
گرفته شود، پس از آن پوست های خشک شده توسط آسیاب
بصورت جداگانه کاملا پودر شده و پودر حاصل در داخل بوته
جینی به درون کوره انتقال یافته و به مدت ۲ ساعت در دمای
۵۰۰ و ۶۰۰ درجه سانتی گراد سوزانده شد و پس از سرد
شدن زغال حاصل در ظروف به دور از رطوبت نگهداری شد

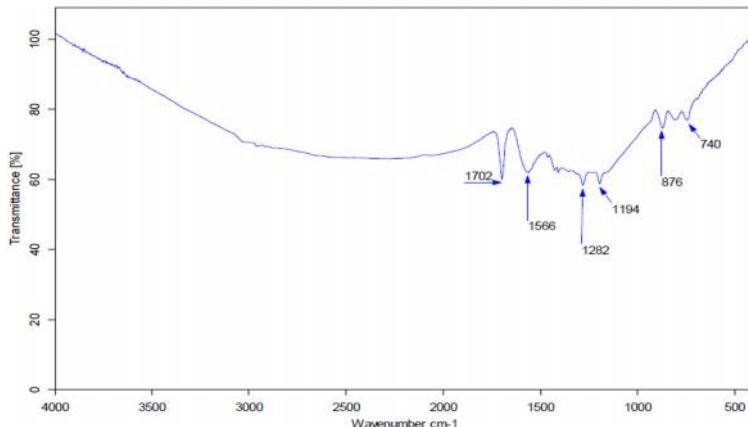
نقش گروه های عاملی فوق در فرآیند جذب قابل ملاحظه می باشد.

نتایج آزمایش SEM: با توجه به عکس های SEM گرفته شده از سطح جاذب ها (شکل ۲) که در چندین بزرگنمایی از جاذب پسته قبل و بعد از جذب فلوراید گرفته شده است مشخص می شود که سطح جاذب های تولیدی دارای خلل و فرج زیادی بوده و سطحی ناهموار با حفرات زیادی دارد که این امر نشان از جایگاه های مختلفی جهت جذب فلوراید توسط این جاذب ها را نشان می دهد.

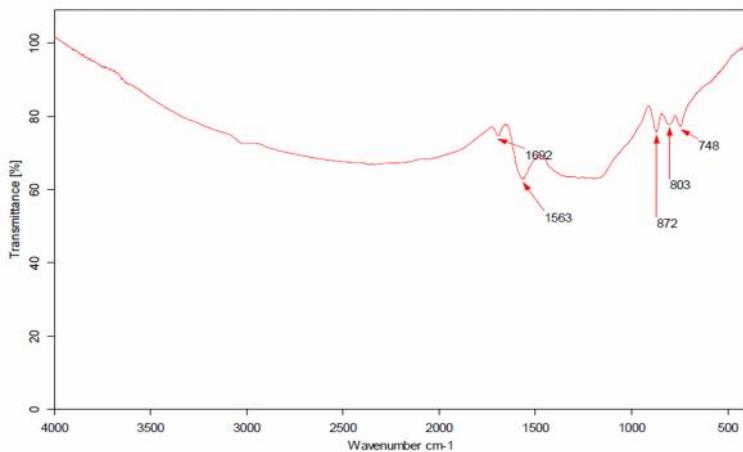
و به وسیله اسپکتروفوتومتر مدل UV/VIS Spectrometer T80+ در طول موج ۵۷۰ nm انجام شد^{۳۷}. تجزیه و تحلیل دادهها توسط نرم افزار Excel انجام پذیرفت.

نتایج

آزمایش FTIR: با انجام آزمایش FTIR در طیف cm^{-1} ۴۰۰۰-۴۰۰-۴۰۰ در آزمایش FTIR زغال پوسته پسته (شکل ۱ و ۲) قبل از جذب فلوراید دو پیک ۱۵۶۶ و ۱۲۸۲ مشاهده می گردد که به ترتیب بیان کننده گروه عاملی کربونیل و فنیلیک می باشدند که با مقایسه با جاذب بعد از عمل جذب مشخص می گردد که

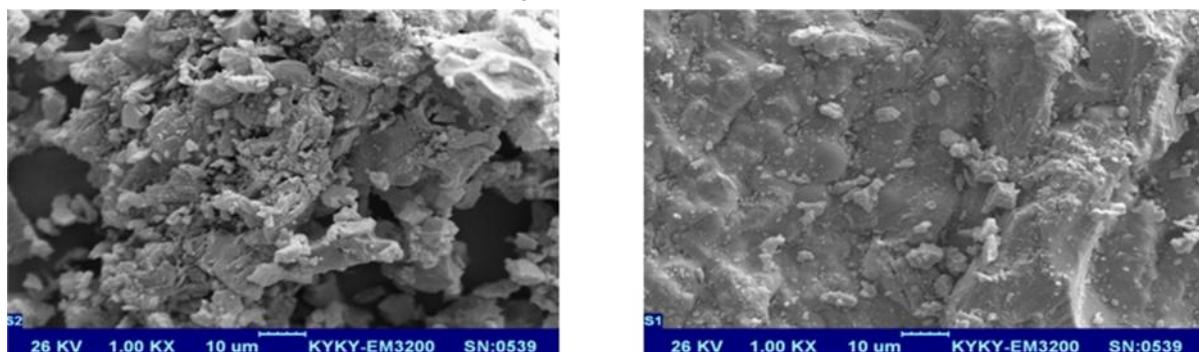

شکل ۱: نمودار FTIR پسته سوخته شده در دمای ۵۰۰ درجه سانتی گراد قبل از عمل جذب در دمای ۲۲ درجه سانتی گراد و رطوبت ۲۲ درصد

بررسی کارآیی کربن حاصل از پوسته در حذف فلوراید از محیط‌های آبی

شکل ۲: نمودار FTIR پسته سوخته شده در دمای ۵۰۰ درجه سانتی گراد بعد از عمل جذب در دمای ۲۲ درجه سانتی گراد و رطوبت ۲۲ درصد

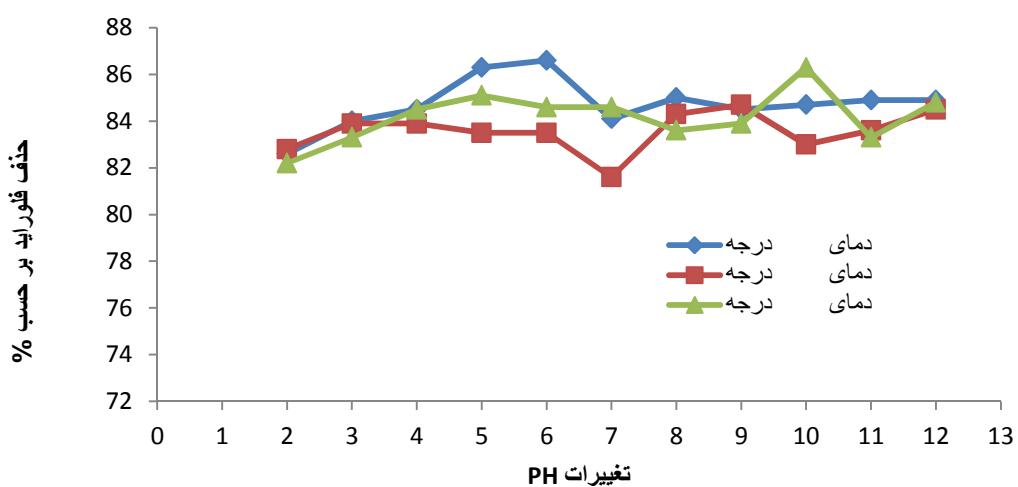

شکل ۲: SEM گرفته شده از پوسته سوخته پسته قبل و بعد از عمل جذب در بزرگنمایی های مختلف

اثر دوز جاذب

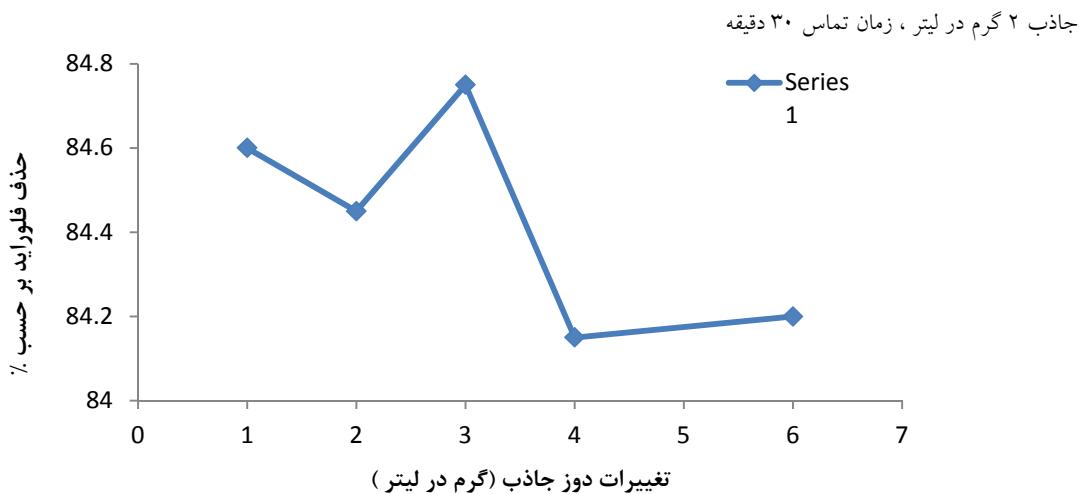
با افزایش دوز جاذب میزان حذف فلوراید اندکی افزایش می یابد به صورتی که بهترین دوز جاذب برای پوسته سوخته بادام به میزان 1 g/L باشد که این دوز پایین ترین مقدار استفاده از ماده جاذب می باشد بنابراین به منظور کاهش استفاده از جاذب دوز بهینه جاذب به میزان $1/0.5 \text{ g/L}$ در سی سی (شکل ۴) با میزان حذف فلوراید $84/8$ درصد در نظر گرفته می شود (شکل ۴).

اثر دمای سوزاندن جاذب: با توجه به نتایج به دست آمده از آزمایشات دمای سوزاندن جاذب ها تاثیری در میزان حذف فلوراید ندارد به همین دلیل جاذب های سوخته شده در دمای ۵۰۰ درجه سانتی گراد بعلت سهولت دستررسی به این دما برای آدامه کار انتخاب شد. با توجه به نتایج حاصل از انجام آزمایشات بر روی جاذب (شکل ۳) تغییرات pH، تاثیر اندکی بر میزان حذف فلوراید دارد بطوریکه در مورد پوسته سوخته شده پسته در همین دما بیشترین حذف در pH ۱۰ برابر 10% میزان $86/3$ درصد می باشد.

شکل ۳: درصد حذف فلوراید در مقابل تغییرات pH برای پسته سوخته شده در دمایهای ۵۰۰، ۶۰۰ و ۷۰۰ درجه سانتی گراد در غلظت اولیه 5 mg/L فلوراید، دز

مریم خدادادی و همکاران

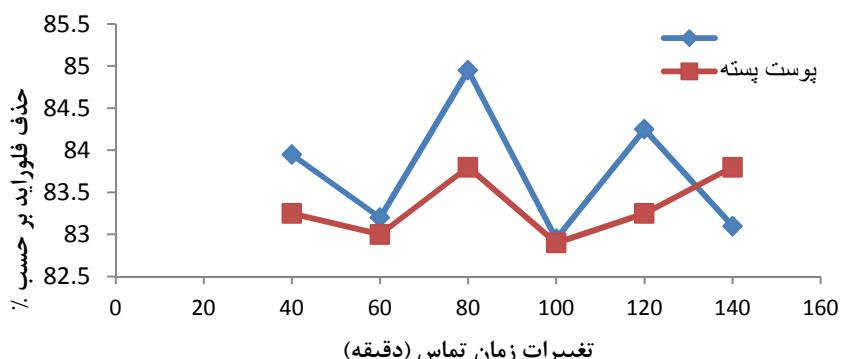
شکل ۴: درصد حذف فلوراید در مقابل تغییرات دوز جاذب برای پسته سوخته شده در درجه سانتی گراد، pH خشی، غلظت اولیه فلوراید ۵ g/L و سرعت ۲۰۰ دور در دقیقه، زمان تماس ۳۰ دقیقه

اثر زمان تماس

زمان تماس در حذف فلوراید برای جاذب تاثیری ندارد بطوري که حتی در تماس اولیه ۴۰ دقیقه درصد حذف محلول برای پسته به میزان ۸۳/۲۵ درصد و در زمان تماس ۱۴۰ دقیقه که حداقل زمان تماس بوده است، درصد حذف برای پسته به میزان ۸۳/۸ درصد می باشد .. در زمان تماس ۸۰ دقیقه پسته به میزان ۸۳/۸ درصد به دست آمده که تفاوت بیشترین درصد به میزان ۸۳/۸ درصد به دست آمده که تفاوت چندانی با زمان تماس ۴۰ دقیقه نداشته بنابراین زمان تماس ۴۰ دقیقه به عنوان زمان تماس بهینه برای جاذب در نظر گرفته می شود (شکل ۵).

سرعت هم زدن

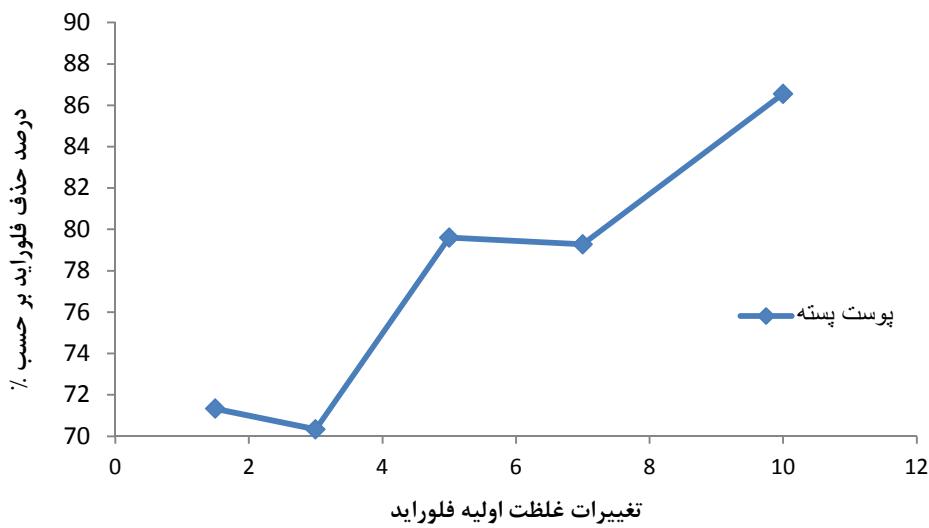
سرعت هم زدن در جاذب بادام و پسته تاثیرقابل ملاحظه ای در میزان حذف فلوراید ندارد در مواردی افزایش سرعت باعث افزایش اندکی در میزان حذف فلوراید می شود راندمان حذف در سرعت هم زدن ۰-۲۷۰ دور در دقیقه در محدوده ۸۳-۸۴ درصد می باشد بیشترین میزان حذف برای پسته بادام در سرعت ۲۷۰ دور در دقیقه به میزان ۸۴/۶ درصد و برای پسته در همین سرعت ۸۴/۱ درصد بوده است. در نتیجه کاربرد این دو جاذب نیازمند اختلاط و همزدن چندانی نمی باشد و به صورت عمل جذب توسط آن صورت می پذیرد.

شکل ۵: درصد حذف فلوراید در مقابل تغییرات زمان تماس در pH خشی برای پسته سوخته شده در درجه سانتی گراد، غلظت اولیه فلوراید ۵ g/L ،

بررسی کارآبی کربن حاصل از پوسته در حذف فلوراید از محیط‌های آبی

دز جاذب L/g ۲، سرعت هم زدن ۲۰۰ دور در دقیقه

شکل ۶: درصد حذف فلوراید در مقابل تغییرات غلظت اولیه فلوراید در pH خشی برای پوسته بادام سوخته شده در دمای ۵۰°C درجه سانتی گراد، دز جاذب L/g ۲، سرعت هم زدن ۲۰۰ دور در دقیقه، زمان تماس ۳۰ دقیقه

پوسته پسته می‌تواند مقادیر اضافی فلوراید در این منابع را حذف نماید. همچنین در پژوهشی که توسط سیاح زاده تحت عنوان استفاده از زغال پوسته گردو به عنوان جاذب در حذف فلوراید از آب آشامیدنی انجام شد مشخص شد که pH محلول در حذف فلوراید موثر می‌باشد بطوری که بیشترین میزان جذب فلوراید مربوط به زمانی است که pH نهایی محلول در حدود ۶/۵ الی ۸ می‌باشد و در حالتی که pH محلول خارج از این محدوده باشد میزان حذف فلوراید افت قابل ملاحظه‌ای دارد که درصد پایین حذف فلوراید در شرایط اسیدی محلول، می‌تواند بخاطر امکان تشکیل اسیدهای ضعیف فلورئید باشد که باعث کاهش میزان یون آزاد فلوراید در محلول برای جذب می‌گردد و درصد پایین حذف فلوراید در شرایط قلیایی محلول نیز می‌تواند بخاطر امکان رقابت یون‌های هیدروکسید و فلورئور در جذب توسط جاذب باشد که این امر ناشی از تشابه یون‌های مذکور در بارکتیریکی و شعاع یونی آن‌ها است.^{۱۱} در تحقیقی تحت عنوان حذف فلوراید از آب به روش جذب سطحی با استفاده از باگاس، باگاس اصلاح شده و

اثر تغییرات غلظت اولیه فلوراید

با افزایش غلظت اولیه فلوراید برای جاذب درصد حذف افزایش می‌یابد (شکل ۶) به صورتی که در غلظت اولیه ۱/۵ ppm برای پوسته پسته درصد حذف معادل ۷۱/۳۳ ppm می‌باشد که با افزایش غلظت اولیه فلوراید به ۱۰ ppm درصد حذف به ۸۶/۵۵ درصد افزایش می‌یابد.

بحث

با توجه به نتایج حاصل از انجام آزمایشات بر روی جاذب تغییرات pH، تاثیر اندکی بر میزان حذف فلوراید دارد با نتیجه‌ی محمد تقی صمدی و همکاران در پژوهش بررسی کارایی پلی آلمینیم کلراید به عنوان یک نوع منعقد کننده جدید در حذف یون فلوراید از محیط‌های آبی که در سال ۱۳۸۸ انجام شد و کارایی فرآیند pH اسیدی کمی بیشتر از pH قلیایی بود همخوانی دارد. دلیل این امر می‌تواند تشکیل لخته‌های درشت و مقاومت در pH خنثی باشد.^۳ با توجه به اینکه pH در بیشتر منابع آبی در محدوده خنثی می‌باشد بنابراین استفاده از زغال

بسیار بالایی بوده که در مقادیر جاذب بسیار پایین، دارای درصد حذف بسیار بالایی می باشند و با افزایش مقادیر جاذب تغییرات قابل ملاحظه ای در حذف فلوراید اتفاق نمی افتد. با افزایش غلظت اولیه فلوراید درصد حذف افزایش می یابد(۶). بطور کلی ظرفیت جذب با افزایش غلظت اولیه شکل (۶). بطور کلی ظرفیت جذب با افزایش غلظت اولیه افزایش می یابد که می تواند مربوط به سایت های فعال کمتر باشد، زیرا با افزایش غلظت، نفوذ فعالیت فلوراید افزایش می یابد که موافق با نظر نیگوسي و همکاران (۲۰۰۷) و پژوهش رضایی و همکاران در سال ۱۳۹۰ می باشد^{۹,۱۳}.

نتیجه‌گیری

بر مبنای نتایج حاصل از این مطالعه می توان اظهار نمود که جاذب مورد مطالعه دارای خاصیت جذب بسیار بالایی بوده که در مقادیر جاذب بسیار پایین، دارای درصد حذف بسیار بالایی می باشند و با افزایش مقادیر جاذب تغییرات قابل ملاحظه ای در حذف فلوراید اتفاق نمی افتد. در نهایت می توان که زغال پوسته را به عنوان یک روش کارآمد، ارزان، عدم نیاز به تکنولوژی و با راندمان نسبتاً بالا برای حذف فلوراید از محیط های آبی معرفی نمود.

تشکر و قدردانی

مقاله حاضر منتج از طرح تحقیقاتی مصوب دانشگاه علوم پزشکی بیرجند با کد طرح ۷۸۱ می باشد. بدین وسیله نویسندها از دانشگاه علوم پزشکی بیرجند که حمایت مالی این پژوهش را بر عهده داشتند تقدیر و تشکر می نمایند.

کیتوزان توسط رضایی و همکاران بیشترین میزان حذف در محدوده pH ۵-۹ بوده است که در مورد هر سه جاذب pH برابر ۷ به عنوان pH بهینه در نظر گرفته شد که با نتایج حاصل از این آزمایشات همخوانی دارد^۹. همچنین در پژوهشی که توسط کمبل و همکاران در سال ۲۰۰۷ با عنوان جذب فلوراید با استفاده از کیتوزان و کیتوزان اصلاح شده با لانتانیوم مورد بررسی قرار گرفت، بیشترین میزان حذف نیز در محدوده pH ۶-۷ معادل با pH ۵ بوده و بالاترین راندمان حذف در pH معادل به دست آمده است^{۱۳}. همچنین در تحقیقی تحت همین عنوان توسط یانگ کو و همکاران انجام شد بیشترین کارایی حذف در pH ۵-۷ به دست آمده است^۸. جاگ توب و همکاران (۲۰۰۹) در مطالعه کارایی کیتوزان در حذف فلوراید از آب به روش جذب دریافتند که حداکثر جذب فلوراید در pH معادل ۶/۷ صورت گرفته است^{۱۳}. با افزایش دوز جاذب میزان حذف فلوراید اندکی افزایش می یابد. به منظور کاهش استفاده از جاذب دوز بهینه جاذب به میزان ۰/۱ گرم در ۵۰ سی سی(g/L) با میزان حذف فلوراید ۸۴/۸ درصد در نظر گرفته می شود که با نتایج پژوهش سیاح زاده و همکاران^{۱۱} تحت عنوان استفاده از زغال پوسته گردو به عنوان جاذب در حذف فلوراید از آب آشامیدنی همخوانی دارد. همچنین برای جاذب پوسته پسته بهترین دوز جاذب به میزان ۰/۳ g در نظر گرفته شد که میزان حذفی معادل ۸۴/۷۵ درصد داشته است (شکل ۵). نتیجه حاصله با نتیجه پژوهش های صمدی تحت عنوان بررسی کارایی پلی آلمونیم کلراید به عنوان یک نوع منعقد کننده جدید در حذف یون فلوراید از محیط های آبی که در سال ۱۳۸۸ انجام شد همخوانی دارد^۳. لذا جاذب مورد مطالعه دارای خاصیت جذب

منابع

1. Tor A. Removal of fluoride from an aqueous solution by using montmorillonite. Desalination 2006; 201(1-3): 267-276.
2. Li YH, Wang S, Zhang X, Wei J, UC X, Luan Z , et al. Adsorption of fluoride from water by aligned carbon nanotubes. Mater Res Bull 2003; 38(3): 469-760.

بررسی کارآبی کربن حاصل از پوسته در حذف فلوراید از محیط‌های آبی

3. Samadi M T, Samarghandi M R. Performance Evaluation of Poly aluminum chloride (PAACL) as a new coagulant for the removal of fluoride ions from aqueous solutions. *J Islam Dent Ass Iran* 2009;3: 165-170.
4. Tripathy S, Bersillon J l, Gopal K. Removal of fluoride from drinking water by adsorption on to alum – impregnated activated alumina. *Sep and Pur Tec Sep Purif Technol* 2006; 50(3): 310-317.
5. Zeni M , Riveros R, Melo K, Primieri R, Lorenzini S. Study on fluoride reduction in artesian well – water from electro dialysis process. *Desalination* 2005; 185(1-3): 241- 244.
6. Emamjomeh M M, Sivakumar M. Fluoride removal by a continuous flow electrocoagulation reactor. *Environ Manag* 2009; 90(2): 1204-1212.
7. Rasheed M A, Jamhour Q. New inorganic Ion – exchange material for selective removal of fluoride from potable water using Ion – selective Electrode. *Am Environ J Sci* 2005; 1(1): 1-4.
8. Samadi M T, Norozi R ,Azizian S. Survey Impact of Activated Alumina in Fluoride Concentration Present in Water and Appointment Adsorption Isotherm And Kinetics. *J Environ Health* 2009; 2(3), 224-231.
9. Jazani S, Reaeii R, Mohseni Band Pey A and et al. fluoride removal from water by adsorption using bagasse modified bagasse and chitosan. *J Environ Health* 2014; 4(1), 35-48.
10. Toxic water fluoridation and How to remove it. Available from : <http://www.actionpa.org/fluoride/stop-fluoridation.pdf>.
11. Siahzadeh A H. Walnut shells use coals as adsorbents for the removal of fluoride from drinking water. www.CCSofts.com , www.CompCivil.com.
12. Tor A, Danaoglu N, Arslan G , Gengeloglo Y. Removal of fluoride from water by using granular red mud: Batch and column studies. *J Hazard Mater* 2009; 164(1): 271-278.
13. Yao R, Meng F, Zhang L, Ma D, Wang M. Defluoridation of water using neodymium – modified chitosan. *J Hazard Mater* 2009; 165(1-3): 454-460.
14. Tor A. Removal of fluoride from water using anion – exchange membrane under Donnan dialysis condition. *J Hazard Mater* 2007; 141(3): 814-818.
15. Baris K, Duygu O, Ali G, Volkan NB, Celal D, Mustafa S. Removal of fluoride ions from aqueous solution by waste mud. *J Hazard Mat*. 2009; 168 (3): 888-899.
16. Maliyekkal shihabudheen M, Shukla Sun jay, Philip ligy, Nambi M, Indumath I. Enhanced Fluoride removal from drinking water by magnesia – amended activated alumina granules. *Chem Eng J* 2008; 140(1-3): 183-192.
17. Meenakshi, Maheshwari R C. Fluoride in drinking water and its removal. *J Hazard Mater* 2006; 137 (1): 456-463.
18. Mohapatra M, Anand S, Mishra B K, Giles Dion E. Singh P. Review of Fluoride removal from drinking water, *J Environ Manage* 2009; 91(1): 67-77.
19. Arora M, Maheeshwari RC, Jain SK, Gupta A. Use of membrane technology for potable water production, *Desalination* 2004; 170(2): 105-112.
20. Hu K, Dickson J M. Nano filtration membrane performance on fluoride removal from water. *J Membr Sci* 2006; 279(1-2): 529-538.
21. Venkata Mohan S, Ramanaiah SV, Rajkumar B, Sarma PN. Removal of fluoride from aqueous phase by biosorption on to algal biosorbent spirogyra SP- Io2 : sorption mechanism elucidation. *J Hazard Mater* 2007; 141(3). 465-474.
22. Acemioglu B. Batch kinetic study of sorption of methylene blue by perlite. *Chem Eng J* 2005; 106(1): 73-81.
23. Chidambaram S, Ramanathan A L and Vasudevan S. Fluoride removal studies in water using natural materials, *Water Sci* 2003; 29(3): 339-343.
24. Subramanyam B, Das A. study of the adsorption of phenol by two soils based on kinetic and isotherm modeling analyses. *Desalination* 2009; 249(3): 914-921.
25. Kumar Yadav A, Kaushik C P, Kumar Haritash A, Kansal A, Rani N. Defluoridation of ground water using brick powder as an adsorbent , *J Hazard Mater* 2006; 128(2-3): 289-293.
26. Mjengera H, Mkongo G. Appropriate defluoridation technology for rural areas in Tanzania. *Phys Chem Earth* 2003; 28: 1097-1104.
27. Wng Y, Reardon E J. Activation and regeneration of a soil sorbent for defluoridation of drinking water, *Appl Geochem* 2007; 16(5): 531-539.
28. Young KU, Hwei-Mei C H. the adsorption of fluoride Ion from Aqueous solution by Activated Alumina . *Water Air Soil Pollut* 2001; 133(1-4): 349-360.
29. Tang Y,Guam X, SU T, Gao N, Wang J. fluoride adsorption on to activated alumina: Modeling the effects of pH and some competing ions. *Colloids Surf* 2009; 337(1-3): 33-38.
30. Sairam Sundarama C, Viswanathan N, Meenakshi S. Defluoridation of water using magnesia / chitosan composite. *J Hazard Mater* 2009; 163(2-3): 618-624.
31. Jagtap S, Thakre D, Wanjal S, Labhsetwar N, Rayalu S. New modified chitosan – based adsorbent for defluoridation of water. *J Colloid Interface Sci* 2009; 332(2): 280-290.
32. Nigussie W, Zewge F, Chandravanshi B S. Removal of excess fluoride from water using waste residue from alum manufacturing process. *J Hazard Mater* 2007; 147(3): 954-963.
33. Kambel S P, Jagtap S, Lobhsetwar N K, Thakare D, Godfrey S, Rayalu S S. Defluoridation of drinking water using chitin, chitosan and lanthanum modified chitosan. *Chem Eng J* 2007; 129(1-3): 173-180.

مریم خدادادی و همکاران

34. Wajima T, Umetsu Y, Narita S, Sugawara K. Adsorption behavior of fluoride ions using a titanium hydroxide – derived adsorbent. Desalination 2006; 249(1): 323-330.
35. Alagumuthu G, Rajan M. Equilibrium and kinetics of adsorption of fluoride on to zirconium impregnated cashew nut shell carbon. Chem Eng J 2010; 158(3): 451-457.
36. Biswas K, Gupta K , Chand Ghosh U. Adsorption of fluoride by hydrous iron (3)- tin (4) bimetal mixed oxide from the aqueous solutions. Chem Eng J 2009; 149(1-3): 196-206.
37. American Public Health Association, American Water Works Association and Water Pollution Control Federation. Standard Methods for the Examination of Water and Wastewater. 12. ²¹st Ed. APHA-AWWA-WPCF Washington DC; 2005.
38. Young K U, Hwei-Mei C H. The Adsorption of Fluoride Ion from Aqueous Solution by Activated Alumina. Water, Air, Soil Pollut 2001; 133(1-4): 349-360.

Investigation of Fluoride Removal Efficiency from Aqueous Solution by Pistachio and Almonds Crust

Maryam Khodadadi¹, Amir Hossein Mahvi², Hossien Vazieni³, Rasoul Khosravi¹, Hadigheh Dorri¹, Mohammad Hossien Saghi^{4*}

1. Social Determinants of Health Research Center, Department of Environmental Health Engineering,

Birjand University of Medical Science, Khorasan Jonoubi, Birjand, Iran

2. Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Institute of Public Health Research,

Tehran University of Medical Sciences, Tehran, Iran

3. Department of Nursing, Basic Science Faculty, Hamedan Branch, Islamic Azad University, Hamedan, Iran 4.

Department of Environmental Health Engineering, School of Public Health, Shahid Beheshti
University of Medical Sciences, Tehran, Iran

*E-mail: saghi9@gmail.com

Received: 14 Feb 2015 ; Accepted: 20 May 2015

ABSTRACT

Introduction: Fluoride and its compounds are widely used in industries and then through effluent are released into the environment. The purpose of this study was to evaluate Efficiency of low cost adsorbents (pistachios coal) in the removal of fluoride from aqueous solutions.

Methods: For the preparation of adsorbent, crust of pistachios deride, then washed with distilled water , then powder in the furnace for burning for 2 hours at temperatures of 500, 600, and 700 °C. The effect of changing pH, burning temperature of adsorbent, stirring speed, initial concentration of fluoride, retention time and adsorbent dose was studied. Concentration of fluoride measured according to standard method using spectrophotometer; the data were analyzed using Excel software.

Results: The results of these experiments showed that the burning adsorber, temperature 500 ° C, PH of solution in the neutral range (pH = 7), adsorbent dose of 2 g/L for absorbing almonds and adsorbent dose of 3 g pistachio, contact time of 40 minutes for both adsorbent , initial fluoride concentration(5ppm) for both absorbent without mixing, the optimal conditions for the efficiency of the absorber is as much as 90-80 percent.

Discussion: According to the results pistachio coal can used with high efficiency for flouride removal.

Keywords: Pistachio coal, Fluoride, Aquatic environments, Adsorbent